

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลออย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลออย
อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลลอย ได้มีมติประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยพิจารณาคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่มีวงเงินงบประมาณสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ ซึ่งการที่ถูกพิจารณาคัดเลือกให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คือ

- โครงการ...ติดตั้งระบบกระจายเสียงชนิด IP
งบประมาณ...๔๙๗,๐๐๐ บาท (สี่แสนเก้าหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

- ๒.๑ ระยะเวลาที่กำหนดความต้องการและจัดทำคุณลักษณะ (Spec)

- การกำหนดเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์: มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่ตรงกับเครื่องกระจายเสียง ชนิด IP และระบบกระจายเสียงชนิด IP รุ่นใดรุ่นหนึ่งหรือยี่ห้อใดตัวหนึ่งอย่างเจาะจงเกินความจำเป็น (เช่น วัสดุของเครื่องกระจายเสียง ระบบหรือโปรแกรมของเครื่องกระจายเสียง)

- ๒.๒ ระยะเวลาตรวจรับพัสดุ

- การตรวจรับไม่ตรงตามสเปก: เครื่องกระจายเสียงชนิด IP ที่ส่งมอบอาจมีอุปกรณ์เสริมไม่ครบตามที่ระบุในสัญญา หรือเป็นเครื่องที่ค้างสต็อกรุ่นเก่า หรือมีตำหนิ แต่คณะกรรมการตรวจรับยอมลงนามให้ผ่าน

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลลอย กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจากจาก ๒ ปัจจัยคือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood: L)

กำหนดเป็น ๕ ระดับ เพื่อดูความถี่หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดทุจริตในขั้นตอนนี้

- ๕ (สูงมาก): มีช่องโหว่ทางระเบียบชัดเจน หรือเคยเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้บ่อยครั้งในอดีต
- ๔ (สูง): มีโอกาสเกิดสูงเนื่องจากขาดการตรวจสอบที่เข้มงวด
- ๓ (ปานกลาง): มีโอกาสเกิดเป็นครั้งคราว หรือมีระเบียบควบคุมแต่ไม่รัดกุมพอ
- ๒ (น้อย): โอกาสเกิดน้อย เนื่องจากมีขั้นตอนการตรวจสอบหลายชั้น
- ๑ (น้อยมาก): แทบไม่มีโอกาสเกิด เพราะระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่าน e-GP มีความโปร่งใสสูง

๒. ด้านผลกระทบ (Impact: I)

ประเมินความเสียหายหากเกิดการทุจริตขึ้นจริง (เน้นที่งบประมาณและชื่อเสียงองค์กร)

๕ (สูงมาก): งบประมาณเสียหายเกิน ๑๐% ของมูลค่าโครงการ หรือถูกชี้มูลความผิดทางอาญา/วินัยร้ายแรง

๔ (สูง): งบประมาณเสียหายสูง (เช่น ซื้อระบบกระจายเสียงชนิด IP และเครื่องกระจายเสียงชนิด IP แพงกว่าราคากลางมาก) หรือถูกร้องเรียนผ่านสื่อ

๓ (ปานกลาง): ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามตัวชี้วัด หรือต้องแก้ไขสัญญา/ที่โออาร์ใหม่

๒ (น้อย): ความเสียหายทางการเงินเล็กน้อย หรือเกิดความล่าช้าในการส่งมอบ

๑ (น้อยมาก): แทบไม่กระทบต่อเป้าหมายโครงการ

๓. การประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) นำค่า L x I มาคำนวณเพื่อหาคะแนนความเสี่ยงรวม ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ (Matrix ๕ x ๕)

คะแนน	ระดับความเสี่ยง	สีสัญลักษณ์	แนวทางจัดการ
๑๕ - ๒๕	สูงมาก	แดง	ต้องมีมาตรการจัดการทันทีและรายงานผู้บริหาร
๙ - ๑๔	สูง	ส้ม	ต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
๔ - ๘	ปานกลาง	เหลือง	เฝ้าระวังและปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน
๑ - ๓	ต่ำ	เขียว	ยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการติดตาม

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Severity) ในโครงการติดตั้งระบบกระจายเสียงชนิด IP ของ อบต.ออย โดยใช้เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)	ระดับความรุนแรง (I)	เหตุผลประกอบการประเมิน
๑.การกำหนดเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์: มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่ตรงกับระบบกระจายเสียงชนิด IP รุ่นใดรุ่นหนึ่งหรือยี่ห้อใดตัวหนึ่งอย่างเจาะจงเกินความจำเป็น	๑ x ๑	๑ (ต่ำ)	เนื่องจาก อบต.ออย มีการจัดซื้อจัดจ้างผ่าน e-GP มีระเบียบรัดกุมหลายขั้นตอน จึงมีความโปร่งใสสูง
๒.การตรวจรับไม่ตรงตามสเปก: การติดตั้งระบบกระจายเสียงชนิด IP ที่ส่งมอบ อาจมี	๑ x ๑	๑ (ต่ำ)	ไม่ส่งผลให้ อบต. ได้ของที่ไม่มีคุณภาพไม่สมราคา เนื่องจาก มีคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเช็คทุกขั้นตอนอย่างถี่ถ้วน

อุปกรณ์เสริมไม่ครบตามที่ระบุ ในสัญญา เป็นสินค้าค้างสต็อก รุ่นเก่า หรือมีตำหนิ แต่ คณะกรรมการตรวจรับยอมลง นามให้ผ่าน			
---	--	--	--

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์การบริหารส่วนตำบลลอย ได้จัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงสำหรับโครงการติดตั้งระบบกระจายเสียงชนิด IP ขององค์การบริหารส่วนตำบลลอย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. มาตรการป้องกันล่วงหน้า โดยมุ่งเน้นการจำกัดโอกาสการทุจริตตั้งแต่ระยะวางแผนโครงการ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑.๑ มาตรการป้องกันการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

- ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคุณลักษณะเฉพาะจากบุคลากรหลากหลายกองงาน เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุล
- กำหนดให้มีการสืบราคาตลาดจากผู้แทนจำหน่ายไม่น้อยกว่า ๓ ราย เพื่อใช้ประกอบการกำหนดราคากลาง โดยต้องถือปฏิบัติตามบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงบประมาณอย่างเคร่งครัด

๑.๒ มาตรการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐเชิงรุก

- ดำเนินการเผยแพร่ร่างขอบเขตของงาน (TOR) ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลลอย และระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือคำวิจารณ์จากสาธารณชนก่อนเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. มาตรการเฝ้าระวังระหว่างดำเนินการ โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อค้นหาความผิดปกติในขั้นตอนการคัดเลือกผู้เสนอราคาและการตรวจรับพัสดุ

๒.๑ มาตรการตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้เสนอราคา

- ประกาศแผนผู้ชนะ และจัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

๒.๒ มาตรการยกระดับความเข้มงวดในการตรวจรับพัสดุ

- กำหนดให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดำเนินการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวขณะปฏิบัติหน้าที่โดยละเอียด โดยเน้นการตรวจสอบระบบกระจายเสียง ชนิด IP และเครื่องกระจายเสียงให้ตรงตามข้อกำหนดในสัญญา

- ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดูลงนามรับรองผลการตรวจรับว่าเป็นพัสดุใหม่ที่ไม่เคยผ่านการใช้งานมาก่อน และมีใช้พัสดุกงค้าง ไม่มีตำหนิ